

уніфікована система документації. Уніфікована система організаційно-розпорядчої документації. Вимоги до оформлювання документів», затвердженого наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 07.04.2003 року за № 55 і чинного з 01.09.2003 року (наказ від 05.07.2003 р. за № 118).

Характерна властивість організаційно-розпорядчих документів полягає в тому, що вони широко використовуються в повсякденній діяльності галузі. Основним організаційним документом є Статут підприємства. Отже, організаційно-розпорядча документація в торговельній галузі України функціонує на загальних засадах.

Список використаних джерел

1. Документно-інформаційні потоки і масиви: сутність і значення. Методологічні засади вивчення теорії документних потоків. Загальні та специфічні закономірності функціонування документних потоків та масивів. Фрагментарність документованої інформації: курс лекцій. – Київ : ПВНЗ «Європейський університет», 2010. – 117 с.
2. Демчина Л. І. Документні потоки та масиви: курс лекцій для студ. спец. «Документознавство та інформаційна діяльність» / Л. І. Демчина. – Івано-Франківськ : Факел, 2009. – 208 с.
3. Політова О. А. Вивчення документальних потоків як напрям документознавчих досліджень / О. А. Політова // Документознавство. Бібліотекознавство. Інформаційна діяльність : проблеми науки, освіти, практики: зб. мат. VI Міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 19–21 трав. 2009 р.: тези доп. – Київ : ДАКККіМ, 2009. – С. 41–42.

ВІДЧУЖЕНІ ЗНАННЯ В СИСТЕМІ ДОКУМЕНТНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

І. М. Сілютіна, к. пед. н., доцент
*Східноукраїнський національний університет
імені Володимира Даля, м. Северодонецьк, Україна*

Проблема відчуження привертає увагу мислителів, починаючи з часів античності, розробляється у християнській теології, містицизмі, набуває інтенсивного розвитку в європейській філософії, на ідеалістичній і матеріалістичній основі якої створюються концептуальні системи, що розкривають джерела, сутність, шляхи

зняття відчуження. На початку минулого століття феномен відчуження розглядається переважно у культурологічному та психологічному аспектах, стає однією з основних проблем екзистенціалізму, зберігається у постмодернізмі. Сучасні дослідники аналізують конкретні форми відчуження у царині політики, права, моралі, економіки, науки, освіти; визначають місце відчуження у системі суспільних відносин, вказують на його амбівалентний характер. На підставі ґрунтовного соціально-філософського аналізу О. Д. Шетулова робить висновок, що відчуження є невикорінною властивістю соціального розвитку суспільства, а історичний рух форм відчуження, зняття низки з них і актуалізація інших, виступає як лінія розвитку цивілізації та її подальша перспектива [1].

Особливою формою відчуження, що розповсюджується на духовну сферу особистості є відчужене знання, яке знаний кібернетик і філософ Ю. А. Шрейдер дорівнював інформації, виділяючи його поміж трьох типів: «особисте знання, знання у вигляді соціальних естафет (таке, що передає культурні зразки) та інформація (відчужене знання) [2, с. 3]. Між цими формами знання, зауважує І. А. Петров, встановлюється певна взаємодія. Особисте знання реалізується у соціальних естафетах і відчужується у вигляді текстів, предметів практичної діяльності, у системі символів. Трансляція знання передбачає його відчуження, предметне втілення, фіксацію на носії. Відчуженість знання від суб'єкта, підкреслює науковець, є тим важливим моментом, коли знання стає інформацією [3, с. 104–105]. Остання лише тоді може передаватися та зберігатися у незмінному вигляді, якщо фіксується на відповідному носії і потрапляє до системи документної комунікації.

Характерна особливість сьогодення – поява нових видів інформаційних ресурсів, які, на думку А. Б. Антопольського, не є ані звичайними документами, ані ні звичайними масивами. До них науковець відносить, зокрема, web-сторінки, інші гіпертекстові документи, або «шари» електронних карт і карти у цілому, різні типи даних, убудовані до системи моделювання, проектування тощо. З'являються такі інформаційно-програмні продукти, які важко охарактеризувати у традиційних термінах: документ, інформаційний масив або програмне середовище [4, с. 1]. Такі сукупності складно інтерпретувати, адже їх окремі інформаційні елементи зберігаються у різних форматах і можуть

«збиратися» вже в готовому документі, який у випадку, приміром, роздрукування, може приймати класичну форму або залишатися у квазіматеріальній формі комп'ютерного файлу. Документ по суті втрачає зв'язок з фізичним носієм, стає ідеальним конструктом, що обумовлює появу проблем, пов'язаних з фіксуванням та зберіганням інформації (про її справжнє розташування може «знати» лише відповідна комп'ютерна програма), а також з їх ідентифікацією. Отже, відбувається відчуження інформації від власної матеріальної форми на користь ідеальної.

Застосування у системі документної комунікації потужних комп'ютерів, інформаційних систем, систем штучного інтелекту звільняє людину від виконання операцій, які здійснюються над відчуженим знанням. Згідно Д. Дайсону, люди стають «вузьким місцем» у циркуляції й обробці інформації і знань: «ми здатні сприймати їх лише в обмеженій кількості, і з точки зору машин, виробляємо їх менше, ніж ці останні» [5, с. 8]. Варто погодитися з висновком М. М. Чурсіна стосовно того, що чим ближче технології наближаються до людини, тим більшою стає ступінь відчуження знань від неї: знання і людина дедалі більше розходяться [6, с. 40]. Вказана тенденція стає домінуючою через розподіл праці у сучасному глобалізованому суспільстві, де другорядні, периферійні, а згодом і основні функції передаються на аутсорсинг, який набуває вибухового характеру, поширюється, зокрема, й на системи створення, обробки та зберігання інформації.

Таким чином, аутсорсинг існує і розвивається як форма відчуження інформаційних процесів від людини, що є проявом більш загальної тенденції набуття інформацією і знаннями незвичної самостійності, відокремленості, технологічності, незалежності як від особистості, так і від організації-генератора інформаційних ресурсів. Можна констатувати, що масштаби використання технології аутсорсингу в системі документної комунікації обумовлюються межами і обсягами відчуженого знання.

Список використаних джерел

1. Шетулова Е. Д. Социально-философский анализ отчуждения в историческом процессе: автореф. дис. ... д-ра философ. наук : 09.00.11 – Режим доступа: <http://www.dissers.ru/avtoreferati-dissertatsii-filosofiya/a224.php>. – Название с экрана.
2. Шрейдер Ю. А. Двойной облик современной информатики / Ю. А. Шрейдер // Природа. – 1988. – № 5. – С. 3.

3. Петров И. А. Соотношение понятий «информация» и «знание» в современном обществе / И. А. Петров // Вестник ТвГУ. Сер. «Философия». – 2012. Вып. 1–2. – С. 98–109.
4. Антопольский А. Б. Проблемы классификации и идентификации информационных ресурсов / А. Б. Антопольский // НТИ. Сер.1. – 1997. – № 8. – С. 1–11.
5. Горц А. Знание, стоимость и капитал. К критике экономики знаний (Окончание) / А. Горц // Логос. – 2008. – № 1. – С. 3–31.
6. Чурсин Н. Н. О некоторых современных тенденциях инфо-взаимодействия в социуме / Н. Н. Чурсин // Інформаційна освіта та професійно-комунікативні технології XXI століття : зб. матеріалів V Міжнар. наук.-прак. конф., Одеса, 13–15 вересня 2012 року / під заг. ред. В. Г. Спрінсяна. – Одеса : Симэкс-Принт, 2012. – С. 38–41.

**НОВІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ
ДИСЦИПЛІНИ «ДОКУМЕНТОЗНАВСТВО»
В МЕЖАХ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 029 «ІНФОРМАЦІЙНА,
БІБЛІОТЕЧНА ТА АРХІВНА ДІЯЛЬНІСТЬ»**

***Т. А. Лугова, к. мист., доцент; О. О. Панькевич, ст. викладач
Одеський національний політехнічний університет
м. Одеса, Україна***

Анотація: розглянуто нові аспекти викладання дисципліни «Документознавство» в ситуації зміни назв спеціальності. Показано пріоритетні напрямки вивчення змісту дисципліни.

Ключові слова: документознавство, дисципліна, методика, форми та технології викладання, спеціальність.

На тлі ґрунтовних соціально-економічних перетворень у сучасних реаліях життя значно підвищилася роль висококваліфікованих фахівців, які здатні постійно підвищувати свою кваліфікацію, орієнтуватися на результати і досягнення поставленої мети, бути гнучкими і комунікабельними в роботі. Тому одним із пріоритетних напрямків перетворення системи вищої освіти України виступає інформатизація, що передбачає використання педагогічних технологій на основі інформаційних систем, мереж, ресурсів і технологій, що формують новий зміст і нові форми навчання. Мають з'явитися нові підходи до організації навчання і самого процесу формування знань, умінь, дій студентів, нових засобів оцінки ефективності навчання.